

Porteføljestyret for energi, transport og lavutslipp

Referat	Møte 5/2020
Dato	17. september 2020, fra kl 09.00 til kl 15.45
Sted	Videomøte

Til stede: Hans Erik Vatne (leder)
Anne Vera Skriverhaug
Elisabeth Maråk Støle
Erik Sauar
Henriette Undrum
Ingeborg Palm Helland
Johan Hustad
Kristin Linnerud
Nils Røkke
Ole Andreas Hagen
Ragnhild Wahl

Observatør: Jan Magne Bae, Olje- og energidepartementet

Andre: Thomas Levin, Statens vegvesen, sak 51/20
Truls Norby, UiO, sak 51/20
Arvid Nøttvedt, styreleder i CLIMIT, sak 53/20

Til stede fra Forskningsrådet:

Rune Volla
John Vigrestad
Katrine Wyller
Tone Ibenholt
Lise Johansen
Birgit Hernes
Mette Brest Jonassen
Aage Stangeland
Mari Solerød, sak 52/20
Verena Hackmann, sak 52/20
Tor Ivar Eikaas, sak 52/20
Marte Qvenild, sak 54 og 56/20
Andreas Bratland, sak 54 og 55/20
Khanh Tuan Le, sak 54 og 55/20
Per Arne Karlsen, sak 54 og 55/20
Harald Rikheim, sak 54 og 55/20
Mari Lyseid Authen, sak 54 og 55/20

Sak PSENERGI 48/20   **Godkjenning av sakslisten**

Det var ingen kommentarer til sakslisten

Vedtak: Sakslisten ble godkjent.

Sak PSENERGI 49/20   **Godkjenning av referat fra styremøte 4/2020**

Det var ingen kommentarer til referatene og det var heller ikke sendt inn kommentarer i forkant av møtet. Referatene ble godkjent.

Vedtak: Referatene fra styremøte 4-2020 ble godkjent.

Sak PSENERGI 50/20 Habilitet

Styremedlemmenes habilitet i sak 55/20 ble gjennomgått. Det var 5 habile medlemmer i saken og styret var beslutningsdyktig.

Vedtak: Styremedlemmenes habilitet i sak 55/2020 til behandling i møte 5-2020 er oppsummert i Tabell 1. Bare habile styremedlemmer deltok i behandling av den aktuelle saken.

Porteføljestyret for energi, transport og lavutslipp - habilitetsliste for Programstyret - søknadsbehandling IPN løpende - pulje 2 2020													
		Hans Erik Vatne	Elisabeth Marik Støle	Hennriette Undrum	Ragnhild Wahl	Nils Røkke	Johan Husvold	Ingeborg Pål Im Helleland	Anne Vera Skrifvar-Haug	Erik Saavik	Ole Andreas Hagen	Kristin Linnerud	Antall habile
Sak 55-20	ENERGIX - IPN pulje 2 2020	X	X	X					X	X			5
		X= habil											

Tabell 1. Habilitetsvurderinger for møte 5-2020 i Porteføljestyret for energi, transport og lavutslipp

Sak PSENERGI 51/20 Presentasjon av to forskningsprosjekter fra porteføljen

Thomas Levin fra Statens vegvesen (SVV) presenterte prosjektet LambdaRoad, som er et Innovasjonsprosjekt i offentlig sektor (IPO) i Transport 2025. Prosjektet utvikler en modell som kartlegger og planlegger dekningskvalitet langs vegen. Prosjektet arbeider med å avklare ansvarsområder og roller knyttet til bygging, drift og vedlikehold av digital kommunikasjonsinfrastruktur. Det gjennomføres flere testaktiviteter i prosjektet og en doktorgradsstudent er knyttet til prosjektet. Forskningen er godt integrert i aktivitetene på området i SVV. Samarbeidet mellom Nasjonal kommunikasjonsmyndighet (NKOM) og SVV gjør det mulig å jobbe med problemstillinger der ansvaret ligger i ulike forvaltningsmyndigheter.

Truls Norby fra UiO presenterte COLD, som er et Nye konsepter-prosjekt finansiert av ENERGIX. Han orienterte også mer generelt om hydrogenforskningen ved UiO. I COLD arbeider forskerne med å utvikle mer effektive prosesser for produksjon av ammoniakk og salpetersyre. Norby ga uttrykk for at virkemiddelet Nye konsepter er veldig bra, men at det kreves lange prosesser fra grunnleggende energiteknologi til innovasjon og industrialisering. Finansiering gjennom hele prosessen er en utfordring.

Kommentarer fra porteføljestyret:

- Porteføljestyret var positive til denne type presentasjoner og de to presentasjonene illustrerer godt bredden i virkemidler. Styret etterlyste også presentasjoner fra samfunnsvitenskapelig forskning.
- COLD-prosjektet viser utfordringen som ligger i å skape ny industri fra forskning. Det er fortsatt behov for å se på hvordan virkemiddelapparatet fungerer.
- LambdaRoad-prosjektet var interessant, fordi det viser hvordan et prosjekt med en åpen tilnærming avdekker nye problemstillinger som vil være viktige for realisering av målet med prosjektet. Prosjektet viser også at Forskningsrådet bør være nyansert når det gjelder

doktorgradsutdanning. Det bør ikke være et krav, og masteroppgaver kan være et alternativ. Samtidig må porteføljestyret også bruke prosjekttyper der phd-utdanning har en sentral plass.

Vedtak: Porteføljestyret tok presentasjonene til orientering og ba administrasjonen følge opp innspillene som fremkom i møtet.

Sak PSENERGI 52/20 EUs partnerskap i Horisont Europa

Tor Ivar Eikaas orienterte om arbeidet med partnerskap i Horisont Europa og om de tre typene partnerskap; avtalebaserte, samfinansierte og institusjonelle. Han presenterte videre partnerskapet Clean Energy Transition og informerte om tidsplanen og hvordan Forskningsrådet og norske aktører deltar i arbeidet.

Mari Solerød presenterte partnerskapet Driving Urban Transition og de tre pilarene som partnerskapet er delt inn i. Verena Hackmann presenterte partnerskapene som er relevante innenfor transport. Det er tre institusjonelle og tre samfinansierte partnerskap.

Kommentarer fra porteføljestyret:

- En god gjennomgang som gir et godt underlag for diskusjon av investeringsplan. Det er viktig med en god dialog om hvordan deltakelsen i partnerskapene skal sees i sammenheng med den nasjonale satsingen.
- Styret spurte om hvordan deltakelsen i partnerskapene finansieres. Forskningsrådet orienterte om at det er gitt et anslag for budsjett for deltakelsen og at finansieringen tas fra de respektive budsjettformålene. Anslaget bygger på størrelsen på innsatsen i ERA-NET-ene de siste årene. Det er foreløpige tall, men de gir Kommisjonen en indikasjon på landenes interesse og er et grunnlag for å sette opp budsjett for de ulike partnerskapene.

Vedtak: Porteføljestyret tok presentasjonene til orientering og ba administrasjonen om å ta med innspillene fra diskusjonen i det videre arbeidet med porteføljeplan og planer for deltakelse i EUs partnerskap.

Sak PSENERGI 53/20 CLIMITs porteføljestyre v/styreleder

Styreleder i CLIMIT, Arvid Nøttvedt, presenterte CLIMIT-programmet. CLIMITs programstyre har ansvar for satsingen på CO₂-håndtering i Forskningsrådet (FoU) og i GASSNOVA (demonstrasjon). Nøttvedt presenterte også ERA-NET ACT. Han gjennomgikk ansvarsdelingen mellom porteføljestyret og CLIMITs programstyre og inviterte til en dialog om hvordan de to styrene kan samarbeide for å nå felles målsetninger.

Kommentarer fra porteføljestyret:

- Forskning knyttet til risikodelingen og ansvarsdeling i realisering av CCS blir viktig fremover. Det er også behov for forskning om holdninger i befolkningen. Dette krever samfunnsvitenskapelig forskning og det er positivt at CLIMIT i større grad åpner for dette.
- Koplingen mellom produksjon av hydrogen og CO₂-fangst og -lagring er sentral og her vil det være naturlig med et samarbeid mellom styrene.
- CLIMIT-modellen har fungert godt. Det felles målet om fullskala-anlegg har vært viktig og har strukturert og effektivisert innsatsen. Fellet må nå finne et neste, store mål å jobbe mot.

Vedtak: Porteføljestyret tok informasjonen til orientering

Sak PSENERGI 54/20**Investeringsplaner og kommende utlysninger – energi og transport**

Katrine Wyller, Aage Stangeland og Lise Johansen gikk gjennom forslagene til investeringsplaner for energi og lavutslipp og for transport. Planene er treårige, men rulleres hvert år, dette gjør at planene kan oppdateres i henhold til politisk utvikling og spesielle føringer. Planene ble lagt fram for endelig vedtak i porteføljestyret.

Porteføljestyret mente planene i all hovedsak ivaretok innspill og synspunkter som styret har fremmet i arbeidet med porteføljeplan og investeringsplaner på tidligere møter. Det ble pekt på at søknadsfristen på høsten ikke bør komme for raskt etter ferieavvikling. Kommentarer og innspill fra styret er oppsummert i et arbeidsnotat som grunnlag for videre planarbeid.

Vedtak:

Porteføljestyret vedtok investeringsplanene for energi og lavutslipp og transport med følgende endringer:

- *Administrasjonen bes om å tydeliggjøre hydrogendefinisjonen*
- *Administrasjonen bes om å vurdere formuleringen om prioritering av hydrogenprosjekter i tråd med innspillene fra porteføljestyret.*

Porteføljestyret sluttet seg til administrasjonens forlag til rammer og prioriteringer i utlysningene vinter 2021 med følgende kommentarer som bes tatt med i det videre arbeidet:

- *Bidraget til Arealer under press økes til 20 mill. kroner, økningen dekkes inn gjennom kutt på de andre søknadstypene (FP, KSP-K og IPN)*
- *Beløpet til forskerprosjekter i CLIMIT bør reduseres og det anbefales at samfunnsvitenskapelig forskning prioriteres og at klimapositive løsninger tas ut fra føringene for forskerprosjekter.*

Sak PSENERGI 55/20**ENERGIX bevilgning til IPN pulje 2-2020, vedtak**

Se eget referat (unntatt offentlighet).

Sak PSENERGI 56/20**Plan for arbeidet med revisjon av porteføljeplan og utvikling av delporteføljeplaner**

I løpet av neste år skal det utarbeides delporteføljeplaner for energi og lavutslipp, transport og by. Det skal lages en overbygning for planene. Marte Qvenild presenterte forslag til tidsplan for arbeidet.

Kommentarer fra porteføljestyret:

- Tidsplanen bør gjøres kjent eksternt, slik at ulike miljøer kan komme med innspill i tide.
- Porteføljestyret ba om å få se porteføljeplanene på områdene det er mest relevant å samarbeide med. Administrasjonen informerte om at alle planene ligger ute på Forskningsrådets nettside. Administrasjonen vil komme tilbake til hvordan koordineringen mellom porteføljestyrene kan gjøres i praksis.

Vedtak:

Porteføljestyret vedtok den foreslåtte tidsplanen for det videre arbeidet med delporteføljeplaner og revidering av overbygning i 2020 og 2021.

Oppgaver og tiltak	2020				2021												Hvem involveres	
	Sept	Okt	Nov	Des	Jan	Feb	Mars	April	Mai	Juni	Juli	Aug	Sept	Okt	Nov	Des		
Leveranser 2020																		
Grovutkast innholdsfortegnelse, felles mal																		
Delporteføljeanalyser																		
Oppdatere overbygning																		
Avsjekk internt																		
Koordinering på tvers av delporteføljer																		
Intern ressursgruppe, synergier																		
Leveranser 2021																		
Workshop med avdelinger internt (enkeltvis og sammen)																		
Første utkast overbygning og innholdsfortegnelse delporteføljepplaner																		
Første behandling i PS																		
Andre utkast overbygning og delporteføljepplaner																		
Andre behandling i PS																		
Skriftlig høringsrunde																		
Hørings-workshop med departementer, nøkkelpersoner og fagressurser																		
Tredje utkast overbygning og delporteføljepplaner																		
Tredje behandling i PS																		
Ferdig overbygning og delporteføljepplaner																		
Godkjenning i PS																		
Godkjenning i FR Styre																		

Sak PSENERGI 57/20-1 Forberedelse til vedtak i møte 6-2020

Det er lyst ut midler til etablering av et FME innenfor vindenergi. Midlene inngår i regjeringens tredje omstillingspakke. Forskningsrådet har besluttet at vedtak om bevilgning for alle midlene fra omstillingspakkene skal fattes i 2020. Prosessen er derfor framskyndet sammenlignet med opprinnelig plan. Tone Ibenholt orienterte om utlysning og søknadsbehandling.

Vedtak: Porteføljestyret tok saken om utlysning av og prosess for søknadsbehandling av et FME innenfor vindenergi til etterretning.

Sak PSENERGI 57/20-2 Forberedelse til vedtak i møte 6-2020

Katrine Wyller og Lise Johansen informerte om utlysningene og antall søknader i henholdsvis ENERGIX og Transport 2025. Med unntak av IPN, er alle søknadsfrister nå passert og det ble orientert om søknadstilfanget.

Når det gjelder søknadstypen Radikalt nyskapende forskerprosjekter, er det tidligere besluttet at styreleder skal fatte vedtak om hvilke prosjekter som skal gå videre til finalerunden.

For å frigjøre tid til diskusjon i bevilgningsmøtet, foreslo administrasjonen som tidligere at det fattes en-bloc-vedtak for de svakeste søknadene.

Vedtak:

- Porteføljestyret tok informasjonen om utlysningene til etterretning.*
- Porteføljestyret vedtok at prosjekter som oppnår følgende karakterer ikke legges frem for diskusjon i porteføljestyret:*

- *Alle KSP-prosjekter med hovedkarakter 4 eller svakere avslås en-bloc*
- *Alle Radikalt nyskapende forskerprosjekter med hovedkarakter 4 eller svakere avslås en-bloc*
- *Alle IP-O-prosjekter med hovedkarakter 4 eller svakere avslås en-bloc*

Sak PSENERGI 58/20   Orienteringer

Administrasjonen orienterte om følgende saker:

- John Arne Røttingen slutter i Forskningsrådet 1. desember og områdedirektør Anne Kjersti Fahlvik skal fungere i stillingen fram til en ny administrerende direktør er på plass.
- Kunnskapsdepartementet har startet opp arbeidet med ny Langtidsplan for forskning og høyere utdanning. Forskningsrådet har utarbeidet tidsplan for arbeidet med innspill til planen. Porteføljestyret vil få saken til diskusjon i to omganger; vinteren 2021 og høsten 2021. Arbeidet med langtidsplanen vil være grunnlag for Forskningsrådets budsjettforslag neste år.
- Hittil i 2020 har administrasjonen etter fullmakt bevilget følgende:
  - ENERGI: 1,7 mill. kroner (arrangementsstøtte, medvirkningsordningen og utenlandsstipend)
  - Transport 2025: 2,3 mill. kroner (prosjektetableringsstøtte)
- Arbeidet med Nasjonal transportplan er startet opp og skal legges frem for Stortinget våren 2021. Vi håper den i større grad enn tidligere omtaler behovet for mer forskning og innovasjon.
- Møteplan for 2021: Det legges opp til fem møter i 2021. Administrasjonen vil sende ut en doodle med forslag til tidspunkter i løpet av oktober.

Vedtaket: Porteføljestyret tok informasjonen til orientering.

Sak PSENERGI 59/20   Eventuelt

Det var ingen saker under eventuelt.

Sak PSENERGI 60/20   Godkjenning av vedtaksprotokoll

Vedtaksprotokollen ble gjennomgått. Endelig protokoll sendes medlemmene for godkjenning. Hans Erik Vatne bekrefter at den er godkjent via e-post.

Vedtaket: Prosess for godkjenning og signering av protokoll ble vedtatt.